

Ж. М. Перцева

Мельников Олександр Васильович

МЕЛЬНИКОВ Олександр Васильович (30. 06(12. 07). 1889, м. Мезень, нині Архангел. обл., РФ – 27. 05. 1958, Ленінград, нині С.-Петербурґ) – лікар-хірург. Батько Олега та Рюрика Мельникових. Доктор медицини (1920), професор (1923), академік АМН СРСР (1948). Заслужений діяч н. РРФСР (1943). Державні нагороди СРСР. Закін. Військ.-мед. академію в С.-Петербурзі (1914), де й працював (1918–23). Від 1923 – у Харків. мед. інституті: зав. кафедр: топогр. анатомії (1923–30), заг. (1930–32), шпитал. (1933–39) та факультет. (1939–40) хірургії. Водночас 1923–40 – зав. хірург. клініки Укр. рентгенорадіол. інституту (нині Інститут мед. радіології НАМНУ), 1940 – професор кафедри онкохірургії Укр. інституту вдосконалення лікарів (обидва – Харків). Організував у Харкові перший у СРСР онкол. диспансер із стаціонаром. 1940–56 – завідувач кафедри шпитал. та факультет. хірургії Військ.-мор. мед. академії (Ленінград); за сумісн. 1948–56 – завідувач кафедри факультет. хірургії 1-го Ленінгр. мед. інституту; 1956–58 – завідувач кафедри факультет. хірургії № 2 Військ.-мед. академії (Ленінград). Під час 2-ї світової війни – гол. хірург Балтій. флоту, флагман. хірург Чорномор. флоту (1943). Наукові дослідження: військ.-польова хірургія, захворювання органів черев. порожнини, анаеробна інфекція. Основоположник клін. онкології в Україні. Одним із перших почав розробляти вчення про передракові захворювання. Перший голова Укр. товариства онкологів (1936). Ред. ж. «Вопросы онкологии», (від 1922), «Врачебное дело» (1931–41), «Экспериментальная медицина» (від 1940).

Основні праці

Клиника злокачественных опухолей: Пособ. в 2 т. Х., 1930 (співавт.); Общая и частная онкология: Пособ. в 4 Т. 1. Москва, 1940. Клиника газовой инфекции огнестрельных ран. Москва, 1945; Клиника предопухолевых заболеваний желудка. Москва, 1954; Клиника рака желудка. Ленинград, 1960.

Рекомендована література

1. Кнопов М. Ш., Тарануха В. К. К 120-летию со дня рождения Александра Васильевича Мельникова // Хирургия. 2009. № 6;
2. Вчені Харківського державного медичного університету (1805–2005). Б. м. р..

Бібліографічний опис:

Мельников Олександр Васильович / Ж. М. Перцева// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-66404>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).